

Η ΣΥΜΒΑΣΙΛΕΙΑ ΛΕΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

Ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Ν. Κεχαγιά ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 15 ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15 Ἀπριλίου φύλλῳ τῆς Ἑστίας δημοσιευθεῖσα ἐπιγραφή ἐκ τῶν τειχῶν τῆς Θεσσαλονίκης εἶνε ἀξία πολλοῦ λόγου ὑπὸ ἐποψιν ἱστορικὴν. Καὶ εἶχε μὲν αὕτη ἐκδοθῆ ἤδη καὶ πρότερον οὕτως, ὥστε οἱ πρότερον αὐτὴν ἐκδόντες, ἰδίως δὲ ὁ κ. Μιχαὴλ Χατζῆ Ἰωάννου ἐν τῇ Ἀστυγραφίᾳ τῆς Θεσσαλονίκης, ἠδυνήθησαν νὰ διαφωτίσωσι τὰ ἱστορικὰ γεγονότα τὰ συνδεόμενα πρὸς τὴν γενομένην ἀνκαίνισιν τῶν τειχῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχομένου τοῦ δεκάτου αἰῶνος, περὶ ἧς ποιῆται λόγον ἡ ἐπιγραφή. Ἄλλ' εἶνε ἄπορον πῶς οἱ πρὸ τοῦ κ. Κεχαγιά δημοσιεύσαντες τὴν ἐπιγραφὴν παρεγνώρισαν τὴν ὀρθὴν ἀνάγνωσιν τῶν λέξεων τῶν ἐπομένων εἰς τὰ ὀνόματα τοῦ Λέοντος καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου. Ὅρθως δ' ἀναγινώσκει τὰς λέξεις ταύτας ὁ τελευταῖος τῆς ἐπιγραφῆς ἐκδότης τῶν αὐταδέλφων καὶ αυτοκρατόρων καὶ φιλοχριστῶν ἡμῶν βασιλέων, ἐν ᾧ οἱ πρὸ αὐτοῦ τὴν ἐπιγραφὴν δημοσιεύσαντες ἔγραψαν τοῦ αὐταδέλφου καὶ αυτοκράτορος καὶ φιλοχριστοῦ ἡμῶν βασιλέως. Τὸ πανομοιότυπον τὸ συνοδεῦον τὴν διατριβὴν τοῦ κ. Κεχαγιά οὐδεμίαν ἐπιτρέπει ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ὀρθοῦ τῆς ἀναγνώσεως αὐτοῦ, ἢ ἄλλως ἀπαιτεῖ καὶ αὐτὴ ἡ εὐλόγιστος τῆς ἐννοίας.

Ἄλλὰ καὶ ἱστορικῶς εὐρίσκεται ὀρθὴ τοιαύτη ἀνάγνωσις, ἀποδεικνύουσα τὴν συμβασιλείαν τοῦ αυτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Λέοντος τοῦ Σοφοῦ (886—912) καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἀλεξάνδρου. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι τὸ πλεῖστον παρεσιωπήθη τὸ γεγονός τοῦτο ὑπὸ τῶν ἱστορησάντων τὰ κατὰ τὸν Λέοντα Βυζαντινῶν, ἀλλ' ἐπ' ἴσης παρατηρητέον, ὅτι ἡ ἐκ Θεσσαλονίκης ἐπιγραφή ἐπικυρόνει μόνον ἀσφαλέστατα, ἄλλως δὲ δὲν διδάσκει νῦν τὸ πρῶτον τὰ κατὰ τὴν συμβασιλείαν ταύτην, περὶ τῆς ὑποίας ἐξαφανίζεται διὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης πᾶσα τυχὸν ὑφισταμένη ἢ ἐκφρασεῖσα ἀμφιβολία.

Ἐκτὸς τῆς ἐπιγραφῆς τὴν συμβασιλείαν τοῦ Λέοντος καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐγνωρίζομεν ἤδη ἐκ τῶν νομισμάτων. Ἡδὴ ζῶντος τοῦ πατρὸς ἀμφοτέρων Βασιλείου τοῦ Μακεδόνα ἐκόπησαν νομίσματα φέροντα πρὸς τῇ εἰκόνι τοῦ Βασιλείου τὰς εἰκόνας καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ Λέοντος καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὡς ζυγούστων (1). Ἄλλὰ καὶ ὅτε Βασιλεῖον τὸν Μακεδόνα, θανόντα τῷ 886, διεδέχθη Λέων ὁ Σοφός, βλέπομεν πλὴν νομισμάτων, ἐφ' ὧν παρουσιάζεται οὗτος μόνος, καὶ ἄλλα ἐφ' ὧν εἰκονίζονται ἀμφοτέροι φέροντες διάδημα καὶ κρατοῦντες ὄμοῦ τὸ λαβάρον καὶ ἐπιγραφόμενοι βασιλεῖς. Ὅρθως δὲ εἰκάσεν ἤδη ὁ Sauley, ὅτι ἡ ὑπαρξὶς τῶν τοιούτων νομισμάτων ἀποδεικνύει ἀναμφηρίστως, ὅτι ὁ Ἀλεξάνδρος ἠξιώθη τῶν αυτοκρατορικῶν τιμῶν μετὰ καὶ τοῦ Λέοντος. Ἄλλ' ὁ Γαλάτης νομισματολόγος προσέθηκεν, ὅτι πιθανῶς ὁ Λέων, πρεσβύτερος ὢν καὶ μετ' ἀνυπομονησίας καραδοκῶν τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ, κατώρθωσε

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΒΙΚΤΩΡΙΑ
κατὰ τὸ ἑδδομηκοστὸν ἔτος αὐτῆς

τέλος τοῦτο, ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ τε πολλὰ νομίσματα τὰ φέροντα μόνου τοῦ Λέοντος τὴν εἰκόνα καὶ ἡ κατὰ τὸν θάνατόν του ὑπ' αὐτοῦ ἀνάθεσις εἰς τὸν Ἀλεξάνδρον τῆς κηδεμονίας τοῦ ἀνηλίκου Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου. Διὰ ταῦτα ὑποτοπαίνει ὁ Sauley, ὅτι τὰ νομίσματα τὰ κοπέντα κοινῇ ὑπὸ τοῦ Λέοντος καὶ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἐχαράχθησαν κατὰ τὰς ἀρχὰς μόνον τῆς βασιλείας τοῦ Λέοντος καὶ πρὶν ἢ οὗτος ἀπαλλαγῇ τοῦ συνάρχοντος, εἰς ὄνειπτα ἀφῆκε μόνον τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως, στερήσας αὐτὸν τῶν λοιπῶν προνομίων τῆς βασιλείας, ἐν οἷς καὶ ἡ ἐπιχραξὶς τοῦ ὀνόματος καὶ

(1) F. de Sauley Essai de classification des suites monétaires byzantines. Metz. 1836 σ. 204 κ.έ.—J. Sabatier Description générale des monnaies byzantines. Paris. 1862. Τόμ. Β' σ. 109 κ. έ. ἴδ. καὶ Πίν. XLV ἀρ. 6—10

(2) F. de Sauley ἔνθ' ἀν. σ. 211.—J. Sabatier ἔνθ' ἀν. σ. 115. ἴδ. καὶ Πίν. XLIV ἀρ. 17—20.